

CARMEN

DE BIZET

LICEU A LA FRESCA 2020

20 DE JUNY A LES 22H

Liceu **20**

Opera
Barcelona

DOSSIER PARTICIPANTS

Argument, duració i fitxa artística

PRESENTACIÓ I ARGUMENT

EL MUNTATGE ICÒNIC I REFERENT DE BIEITO AMB LES VEUS DE RACHVELISHVILI, MARGAINE I ABRAHAMYAN

Tot i el fracàs de la seva estrena i que pràcticament va acabar amb la vida de Bizet, Carmen ha esdevingut, de del darrer quart de segle XIX, una de les òperes més estimades pel públic d'arreu.

La seva enorme popularitat s'acompanya de l'admiració dels millors crítics, músics i artistes des de poc després de la seva estrena a l'**Òpera Comique de París** l'any 1875.

Sobre el relat homònim de **Prosper Mérimée**, el compositor francès va convertir la gitana cigarrera en un personatge immortal per la seva llibertat indòmita, marcada per la fatalitat.

Al llarg del temps, ha estat interpretada per les **grans figures** de la lírica internacional, i a més d'una discografia i un nombre de gravacions extraordinaris, se n'han fet més d'una vintena de films des del 1907.

Es tracta d'una **òpera comique**, gènere molt popular al París de l'època, però el seu contingut tràgic li dona una nova dimensió.

El seu **èxit** es basa en la coherència que li proporciona una història molt ben travada a partir de la psicologia perfectament dibuixada dels dos grans caràcters protagonistes, i en l'extraordinària inventiva **melòdica, harmònica i instrumental** de la seva música, que té moments d'una **bellesa i sensualitat úniques**.

PRESENTACIÓ I ARGUMENT

En una **Sevilla popular**, plena de vida i de color, l'enfrontament entre la gitana que defensa amb passió el seu personal sentit de la **llibertat** i la **mentalitat** possessiva i convencionalment masculina del soldat navarrès, porten a una tragèdia.

Don José, foll de gelosia, dona mort a la seva estimada **Carmen**, que ha deixat d'estimar-lo i vol seguir el matador **Escamillo**, que depassa de molt el context argumentari que l'hauria pogut fer caure en una **Andalusia tòpica de toreros i castanyoles**.

En aquesta Espanya creada per **Bizet** dominen la passionalitat i l'instint dels conflictes més primaris, tractats amb una dimensió universal que ha fet d'aquesta òpera una obra clàssica de la cultura occidental i que **ha emocionat generacions d'espectadors arreu del món**.

El tema del destí del brillant preludi constitueix un veritable **leitmotiv**.

Amb aquest títol, el director escènic **Calixto Bieito** va debutar en el món de l'òpera, en el marc d'un ja llunyà **Festival de Peralada del 1999** –mesos abans de la reobertura del Liceu– i amb un muntatge que després s'ha reposat en diversos teatres nacionals (incloent-hi el Liceu) i internacionals.

 YouTube [Visualitza el vídeo fent click aquí](#)

MOMENTS MUSICALS MÉS CONEGUTS

ELS MOMENTS MUSICALS MÉS ESTIMATS:

- 1 La famosa havanera «**L'amour est un oiseau rebelle**», que defineix la personal i pessimista concepció de l'amor de la protagonista.
- 2 El duo de Micaëla i Don José «**Parle-moi de ma mère**»
- 3 La seguidilla «**Près des remparts de Séville**» del primer acte.
- 4 La «**Chanson bohème**».
- 5 El brindis del torero «**Toréador, en garde**».
- 6 La bellíssima ària del soldat «**La fleur que tu m'avais jetée**» del segon acte.
- 7 L'extraordinari intermezzo entre el tercer i quart acte; el breu duo de Carmen i Escamillo «**Si tu m'aimes, Carmen**»
- 8 El tràgic duo final «**C'est toi ? / C'est moi**» entre els protagonistes.

DURACIÓ

DURACIÓ TOTAL APROX. 2:30H

ÒPERA EN QUATRE ACTES

PART I

88MINUTS APROX.

ACTE 1

ACTE 2

ENTREACTE

8-10MIN APROX.

PAUSA PUBLICITÀRIA TV

PART III

58MINUTS APROX.

ACTE 3

ACTE 4

RAONS PER NO PERDRE'S CARMEN

EL PRIMER MUNTATGE OPERÍSTIC DE CALIXTO BIEITO.

UNA CARMEN AMBIENTADA EN UNA DE LES DARRERES COLÒNIES ESPANYOLES.

LA FORÇA INDÒMITA DE LA GITANA CIGARRERA TORNA AL LICEU.

L'ÒPERA MÉS CÈLEBRE I INTERNACIONAL.

UN MUNTATGE ALLUNYAT DELS TÒPICS LOCALISTES.

FITXA ARTÍSTICA

REPARTIMENT

DIRECCIÓ MUSICAL

Marc Piollet

DIRECCIÓ D'ESCENA

Calixto Bieito

ESCENOGRAFIA

Alfons Flores

VESTUARI

Mercè Paloma

IL·LUMINACIÓ

Xavier Clot

ASSISTENT DE LA DIRECCIÓ D'ESCENA

Joan Anton Rechi

Susana Gómez

ASSISTENT DE

L'ESCENOGRAFIA

Nadia Balada

ASSISTENT DEL

VESTUARI

Núria Cardoner

ASSISTENT DE LA IL·LUMINACIÓ

Alberto Rodríguez

ORQUESTRA

Orquestra Simfònica del Gran

Teatre del Liceu

COR

Cor del Gran Teatre del Liceu

Cor Vivaldi - Petits Cantors de

Catalunya

DIRECCIÓ DEL COR

José Luis Basso

Òscar Boada

Cor Vivaldi - Petits

Cantors de

ASSISTÈNCIA DE LA DIRECCIÓ MUSICAL

Rogelio Riojas

ZUNIGA

Josep Ribot

MORALÈS

Àlex Sanmartí

DON JOSÉ

Roberto Alagna

ESCAMILLO

Erwin Schrott

DANCAÏRE

Marc Canturri

REMENDADO

Francisco Vas

LILLAS PASTIA

Abdel Aziz El Mountassir

FRASQUITA

Eliana Bayón

MERCÈDÈS

Itxaro Mentxaka

CARMEN

Béatrice Uria-Monzon

MICAËLA

Marina Poplavskaia

TORERO

Xavier Estrada

MACARENA

Tamara Santiago

COMPOSITOR

GEORGES BIZET (1838-1875)

Compositor francès, **autor de setze òperes**, de les que la més cèlebre és, sense cap mena de dubte, Carmen. Tanmateix, els seus èxits van ser molt relatius en vida.

Nascut en el context d'una família dedicada a la música, amb tan sols deu anys Bizet va ser admès al Conservatori de París. Algunes de les seves òperes tenen influència de la Grand Opéra, sense amagar el regust per l'orientalisme.

La salut precària del músic i la frustració davant del fracàs de **Carmen**, van precipitar la seva mort..

ESTRENA

El **3 de març de 1875**, l'Opéra Comique de París acollia la primera representació de **Carmen**. L'interès dels primers espectadors va anar decreixent, des de la curiositat fins a la més absoluta de les indiferències. El fracàs de l'estrena va accelerar l'empitjorament de la ja de per si minada salut de **Bizet**, que moriria convençut que Carmen estava destinada a l'oblit.

ESTRENA AL LICEU

A Barcelona, Carmen es va estrenar al desaparegut **Teatre Líric** a l'Eixample el **2 d'agost de 1881** i Célestine Galli-Marié, que havia estrenat l'òpera a París, encarnà el rol de Carmen a la capital catalana. Al Liceu va arribar el 26 de gener de 1888.

L'acció de l'òpera passa a Sevilla, cap al 1820.

Al primer acte, en una plaça davant de la fàbrica de tabac i a la caserna dels soldats (els dragons del regiment d'Alcalà), aquests es troben desvagats mentre esperen un canvi de guàrdia.

Una jove navarresa, Micaëla, pregunta pel caporal Don José.

El també caporal Moralès li diu que arribarà ben aviat. Poc després, el tinent Zúñiga arriba amb el nou escamot. Don José és informat de la visita de Micaëla.

Zúñiga s'interessa per la bellesa de les cigarrereres que treballen a la fàbrica veïna a la caserna, les quals surten per descansar.

Entre elles hi ha Carmen, gitana que canta els seus principis sobre l'amor i que llença una flor a Don José, captivat per la bellesa de la jove.

Poc després, retroba Micaëla, que li du records de la mare del soldat. A la fàbrica, hi ha hagut una baralla entre Carmen i Manuelita.

La primera és detinguda per agressió, però sedueix Don José, que accedeix a deixar-la escapar abans de trobar-se de nou amb la gitana aquella nit a la averna de Lillas Pastia.

ACTE SEGÓN

Ltaverna de Lillas Pastia, on Carmen canta amb les seves amigues Mercedes i Frasquita.

Arriba Escamillo, matador que viatja cap a Sevilla per a les properes curses de braus i que es fixa en Carmen.

La taverna es buida i s'hi queden Pastia, Carmen, Frasquita, Mercedes i dos companys contrabandistes, Dancaïre i Remandado, que proposen un nou negoci.

Carmen convencerà Don José -de qui confessa estar enamorada- que s'hi uneixi.

El caporal arriba poc després, procedent del calabós on ha anat a raure a causa de la fugida de Carmen. Aquesta li canta una sensual melodia però Don José ha de tornar a la caserna.

Carmen fingeix indignació però Don José declara el seu amor cap a la gitana.

Zúñiga irromp aleshores i obliga Don José a reincorporar-se al seu regiment.

El navarrès refusa l'ordre i es bat en duel amb el tinent, que és reduït pels contrabandistes.

Don José no té escapatòria: s'unirà a Carmen i als seus companys..

ACTE TERCER

Carmen, els contrabandistes i Don José tresquen per les serralades andaluses.

Ha passat un temps i la relació entre la gitana i l'antic soldat és tensa, especialment a causa de la gelosia de Don José.

En una aturada, les companyes de Carmen li llencen les cartes i apareix la carta de la mort.

En un indret proper, un guia acompanya Micaëla, que ha vingut per trobar-se amb Don José.

Aquest es troba cara a cara amb Escamillo, que es burla del soldat renegat mentre li diu que ha vingut per trobar-se amb Carmen, de qui es confessa enamorat. Això encén les ires de Don José, que es bat a navalla amb el matador.

Els contrabandistes separen els dos homes i de seguida Micaëla és descoberta al seu amagatall.

La jove diu a Don José que ha vingut per endur-se'l al costat de la seva mare, que agonitza.

Carmen i els seus companys tornaran a Sevilla i Don José, abans de retirar-se amb Micaëla, promet a la gitana que aviat es tornaran a veure.

ACTE QUART

La plaça de la Maestranza de Sevilla, on Escamillo es presentarà davant dels espectadors de la capital andalusa en una curs de braus.

L'ambient és festiu i tothom aclama els matadors.

Abans de l'inici de la cursa, Escamillo declara a Carmen el seu amor, correspost per la gitana.

Les seves companyes Mercedes i Frasquita l'adverteixen que Don José ha estat vist a la vora de la plaça i li demanen que vagi amb compte.

Carmen accedeix a veure el seu antic amant, fora de la plaça.

Don José demana a la gitana tornar a començar la seva relació, però Carmen li confessa que ja no se l'estima i només pensa en tornar dins de la plaça per veure el trimof d'Escamillo.

Encès d'ira, Don José assassinarà la seva antiga amant amb un ganivet.

ACTE I

HAVANERA Veritable declaració de principis de Carmen sobre l'amor lliure. La melodia original no és de Bizet, sinó del músic basc Sebastián Iradier.

ACTE II

CONFESSIÓ DE DON JOSÉ “La fleur que tu m'avais jetée” és una confessió amorosa al llarg d'una pàgina apassionada i sincera. La pàgina culmina amb un temible Si bemoll sobreagut.

ACTE III

LES CARTES DE LA MORT “En vain pour éviter” és l'ària que canta Carmen davant de les prediccions sobre la seva mort i que llegeix en els naips. Una pàgina tenebrosa.

ACTE IV

L'ASSASSINAT DE CARMEN En un passatge violent i arrauxat, Don José matarà la seva antiga amant enmig de la música festiva, procedent de la plaça de braus.

LICEU A LA FRESCA 2020

liceualafresca@liceubarcelona.cat / agperez@liceubarcelona.cat

Liceu **Opera
Barcelona**

Gran Teatre del Liceu La Rambla, 51-59 Telf. 934858298

www.liceubarcelona.cat